

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ СПРИЯННЯ РОЗВИТУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

студент гр. Е-72 Колонтаєвська А. В., студент гр. ДС-11 Коваленко О. І.

Система оподаткування є важливим чинником розвитку бізнесу в усіх країнах. При цьому важливими в оподаткуванні є не лише ставки податків, але й їх кількість, процедури обліку та сплати. У 2011 році за оцінкою журналу «Forbes» Україна увійшла до п'ятірки найгірших економік світу зайняла 17 місце у світі за найбільш високою ставкою податку на прибуток.

Ставки податків є не єдиним, але первинним чинником при оцінці впливу оподаткування на розвиток бізнесу в тій чи іншій країні, адже саме вони є прямими витратами бізнесу при виробництві та визначаються на законодавчому рівні. За міжнародними оцінками (дослідження Doing Business-2011) сумарна ставка податків в Україні складає 55,5% від прибутку. У Польщі, для прикладу, податки складають сумарно 42,3% від прибутку, Молдові – 30,9%, в Казахстані 29,6%. Є зрозумілим, що такі ставки оподаткування в Україні, які передбачені сьогодні Податковим кодексом України, не тільки не сприяють розвитку виробництва в Україні, але й роблять українські товари і послуги неконкурентними у світовій економіці.

Зважаючи на те, що оподаткування складається не лише із ставок податків, але й із умов їх адміністрування, можна було б передбачити, що великі ставки податків компенсуються в законодавстві простотою їх обрахування, звітності і сплати, що могло б посилити позиції українського бізнесу.

Порівняння різних чинників оподаткування за останні декілька років в Україні, свідчить про те, що умови, створені в Україні, Податковим кодексом в 2011 році, зменшили ставку податків в 1,03 рази (на 1,7%), кількість платежів зменшилась в 1,09 разів (на 12%), а витрати часу на сплату податків зменшились в 1,12 раз (на 79 годин на рік) відносно показників 2010 року.

Що стосується малого бізнесу, то сьогодні він не може на практиці забезпечити виконання чинного податкового законодавства України. Так, підприємець – фізична особа, яка перебуває на загальній системі оподаткування, повинен в 2011 році витратити на адміністрування та сплату податків 30,5% часу, передбаченого для роботи за трудовим законодавством України. Що стосується ставок податків то їх частки у прибутку малого підприємця 55,5%, слід розглядати спільно із єдиним соціальним внеском, який також створює фіскальне навантаження на бізнес і також розраховується у відсотках до прибутку підприємця. Таким чином, для малого підприємця в Україні ставка оподаткування визначена у відсотках до прибутку міжнародними експертами, збільшується ще й на розмір єдиного соціального внеску. І якщо розмір витрат і, відповідно, розмір податку залежить від конкретного виробництва, то розмір єдиного внеску – мінімум 33,2% від прибутку. Отже, сумарно фіскальне навантаження для малого бізнесу становить сьогодні 88,7% від прибутку. І вищого фіскального навантаження на бізнес, ніж на підприємця на загальній системі оподаткування і Україні, немає серед 183 країн світу.

Слід враховувати також і перелік витрат, які враховуються при визначенні Податковим кодексом України підприємцем не має можливості включати до валових витрат амортизаційні відрахування, витрати на навчання, рекламу та інші, які не оподатковуються в динамічно розвинених економіках, а отже повинен сплачувати 88,7% і з цих витрат.

Ідеальною для України сьогодні була б система при якій підприємець сплачував один платіж або за зайняття одним із видів підприємницької діяльності (фіксовану ставку), або від отриманого доходу (з обороту). Цей єдиний платіж повинен включити в себе абсолютно усі податки і збори, в тому числі і соціальні, які не стосуються найманих працівників та реального використання ресурсів із надр, а саме: податок на доходи фізичних осіб, що отримані в результаті господарської діяльності фізичної особи; податок на додану вартість з операцій з постачання товарів та послуг, місце надання яких розташоване на митній території України, за винятком податку на додану вартість, що сплачується фізичними особами та юридичними особами, які сплачують єдиний податок за ставкою 3 %; земельний податок; збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності; екологічний податок в частині забруднень не промисловими, а побутовими приладами та зберігання сміття; соціальне та пенсійне страхування; податок на прибуток; збір за спеціальне використання води в разі її використання не для виробництва. Фіксовану ставку податку повинні встановлювати органи місцевого самоврядування для кожного виду діяльності, керуючись економічно-соціальним станом регіону та стимулюючи сплату цього податку саме на своїй території. Ставка з обороту повинна становити максимально 2,5% із додатковою сплатою ПДВ і 3,5% в разі включення ПДВ до складу єдиного податку. При цьому податкове навантаження на загальній системі знижується із збільшенням обороту, а при спрощеній системі ставка незмінна.

Діяти спрощена система оподаткування повинна з запровадженням прозорих та легких механізмів адміністрування податків і зборів та скорочення їх числа до мінімуму.

Науковий керівник: асист. Коваленко Є. В.